

УДК 338.45

Оніщук Владислав

*студент гр. АЕ 35 спец. 051 «Економіка»,
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки*

Панасюк Юрій

*студент гр. АЕ 35 спец. 051 «Економіка»,
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки*

*Науковий керівник: Матвійчук І. О. к.е.н.,
старший викладач кафедри обліку і аудиту*

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОМ ПІДПРИЄМСТВА

При створенні підприємства, його власників хвилює, перш за все прибутковість, тобто щоб доходи підприємства покривали витрати й перетворювалися у прибуток. Чим більший прибуток тим ефективніше відбувається розвиток і з'являються можливості для розширення виробничої діяльності підприємства, оскільки основним показником для визначення ефективності діяльності підприємства є рентабельність.

Прибуток є формою доходу підприємця, який вклав свій капітал з метою досягнення певного комерційного успіху, проте він характеризує лише ту частину доходу, яка «очищена» від затрат, понесених на здійснення цієї діяльності. Узагальнюючим фінансовим показником діяльності підприємства є його валовий прибуток – загальна сума прибутку підприємства від усіх видів діяльності за звітний період, включаючи прибуток від реалізації продукції (робіт, послуг), в тому числі продукції допоміжних і обслуговуючих виробництв, основних засобів, нематеріальних активів, цінних паперів, валютних цінностей тощо.

Рентабельність безпосередньо пов'язана з величиною прибутку. Проте її не можна ототожнювати з абсолютною сумою одержаного прибутку. Рентабельність – це ступінь прибутковості, вигідності, доходності. Вона вимірюється за допомогою цілої системи відносних показників, що характеризують ефективність роботи підприємства в цілому, прибутковість різних напрямів діяльності (виробничою, комерційною, інвестиційною і т.д.), вигідність виробництва окремих видів продукції (робіт, послуг).

Показники рентабельності більш повно, чим прибуток, характеризують кінцеві результати господарювання, тому що їх величина відображає співвідношення ефекту з вкладеним капіталом або спожитими ресурсами. Їх використовують і як інструмент в інвестиційній політиці, і у ціноутворенні. Різноманітність варіантів рішень, що приймаються при визначенні прибутку, поточних витрат, авансованій вартості для розрахунку рентабельності обумовлюють наявність значної кількості її показників [3].

У сучасних ринкових умовах для того, щоб покупці віддавали перевагу продукції, виготовленій даним підприємством, щоб товари користувалися великим попитом, необхідно ретельно стежити за фінансовим станом, організувати виробничу діяльність з дотриманням всіх вимог трудового законодавства та техніки безпеки, проводити моніторинг техніко-економічних показників діяльності підприємства. Доцільно проводити моніторинг фінансового стану підприємства, тобто усебічно оцінювати з використанням різних методів, прийомів та методик аналізу. Неefективність використання фінансових ресурсів призводить до низької платоспроможності підприємства і, як наслідок, до зниження рентабельності підприємства, що є проблемою сучасних підприємств.

Основна мета аналізу прибутку і рентабельності – виявлення та оцінка резервів зростання фінансових результатів і впровадження їх у виробництво [1]. В сучасних умовах господарювання проблема управління прибутком підприємства набуває все більшого значення, оскільки саме в прибутку концентрується ефект усієї господарської діяльності підприємства. Чистий прибуток є основним власним фінансовим джерелом інтенсивного та інноваційного розвитку підприємства, реконструкції виробництва, модернізації його

матеріально-технічної бази, підвищення соціальних стандартів. Процесу планування прибутку керівництво багатьох підприємств не надає достатньої уваги.

Метою економічного управління прибутком є розробка ефективної стратегії та політики формування прибутку підприємства, обґрунтування раціональних напрямів його використання і виявлення оптимального рівня рентабельності фінансових вкладень у довгостроковому періоді. При цьому слід зауважити, що все більше місце в стратегічному управлінні займає внутрішньофірмове планування.

Процес планування прибутку – це розробка системи заходів щодо забезпечення її формування прибутку в необхідному обсязі й ефективне його використання згідно завдань розвитку підприємства в майбутньому періоді. Ефективність управління процесами утворення прибутку значною мірою залежить від якості аналізу, реальності виявлених резервів збільшення прибутку, економічного обґрунтування планів формування і використання прибутку на майбутній період [2].

Процес накопичення прибутку відбувається під впливом внутрішніх та зовнішніх чинників, зокрема:

1) зростання обсягів виробництва та реалізації продукції підприємства – при високій питомій вазі постійних витрат у собівартості продукції зростання об'ємів реалізації приведе до більшого зростання прибутку за рахунок зниження частки постійних витрат, що припадають на одиницю продукції;

2) зростання цін – в період високих темпів інфляції зростання прибутку можна забезпечити за рахунок цінового чинника;

3) зниження собівартості – зниження витрат без негативного впливу на якість продукції, досягається за рахунок більшої керованості й контролю в області витрат;

4) оновлення асортименту й номенклатури продукції, що випускається – випуск тих видів продукції, які користуються більшим попитом у населення, особливо в період кризи, коли платоспроможний попит населення знижується.

Отже, основними резервами збільшення суми прибутку підприємства є збільшення об'єму реалізації продукції, зменшення собівартості продукції, підвищення цін, що включає в свою чергу збереження якості продукції, пошук інших ринків та реалізацію в більш оптимальні строки.

З метою підвищення обсягу прибутку доцільно скоротити всі витратні статті, а саме зменшити транспортні витрати, налагодити систему збуту, підвищити продуктивність праці, скоротити витрати на виробництво та реалізацію продукції.

Отже, прибуток має забезпечити підприємство власними коштами для розширення виробничих засобів, стимулювати підвищення ефективності виробництва та формування централізованого грошового фонду. Від досконалості форм і методів розподілу прибутку та ефективності управління ним залежить зацікавленість підприємств та окремих працівників у постійному зростанні й удосконаленні виробництва та підвищенні ефективності роботи підприємства.

Список використаних джерел

1. Бершадська І. І. Фактори та резерви підвищення прибутковості на підприємстві / І. І. Бершадська, І. В. Макалюк // Збірник наукових праць «Сучасні проблеми економіки і підприємництва», випуск №19, 2017 року. - Режим доступу : <http://sb-keip.kpi.ua/article/view/96822/98400>

2. Власенко Т. Ю. Прибутковість підприємства: сутність та ефективність управління / Т. Ю. Власенко // Молодий вчений. – 2018. – № 12(64). – С. 256–259

3. Спіфанова І. Ю. Прибутковість підприємства: сучасні підходи до визначення сутності / І. Ю. Спіфанова, В. С. Гуменюк // Економіка та суспільство. – 2016. – № 3. – С. 189-192.